

Oppgave 1 (15 %)

AS Granndrift

Følgende bilag her hentet fra februar måned (et utvalg). Konter bilagene for klargjøring til regnskapsføring.

Bilag 1

Inngående faktura pr 30 dager netto.

Fra: Per Kristensen AS

SVAR:

3 enheter Medium à kr 3000	kr	9 000	D varekjøp el. varebeholdning
+ 25 % mva	kr	2 250	D inng.mva
Totalt	kr	11 250	K leverandørgjeld

Bilag 2

Utgående faktura pr 10 dager – 2 %

Til: Matforretningen AS

SVAR:

4 bokser STOR a kr 4000	kr	16 000	K varesalg
+ 25 % mva	kr	4 000	K utg.mva.
Totalt	kr	20 000	D kundefordringer

Bilag 3

Selskapet utbetaler lønn for oktober til ansatte.

SVAR:

Brutto lønn	kr 55 000	D lønn
Skattetrekk	kr 17 000	K skattetrekk (2600)
Utbetalt	kr 38 000	K Bank/(kassekreditt)

Det skal beregnes og bokføres 14,1 % arbeidsgiveravgift og 12 % feriepenger.

SVAR:

Arbeidsgiveravgift: $55\,000 \cdot 14,1\%$	= 7 755	(D arb.g.avg/ K skyldig arb.g.avg.)
Feriepenger: $55\,000 \cdot 12\%$	= 6 600	(D feriepenger/K påløpte feriepenger)
Arb.g.avg. av f.penger= $6\,600 \cdot 14,1\%$	= 931	(D arb.g.avg./ K påløpt arb.g.avg.)
Innsatt skattetrekk	= 17 000	(D skattetrekk (1950) / K bank(KK))

Bilag 4

Selskapet har mottatt oppgjør for utgående faktura i bilag 2. Matforretningen AS har trukket fra 2 % kontant rabatt. Vi mottok kr 19 600. Poster betaling og korreksjon for rabatten. SVAR:

19600	(D bank(KK)/K kundef.)
400	K kundef
320	D varesalg
80	D utg.mva

Bilag 5

Kontant avgiftspliktig varesalg i henhold til kasseregisteret for oktober er kr 236 000 inklusiv 25 % merverdiavgift.

SVAR:

236 000	D kontanter evt. bank (KK)
188 800	K varesalg
47 200	K utg.mva

Oppgave 2 (teller 17 %)

En virksomhet startet opp i januar 2025. Bruttolønnen for januar utgjør kr 800 000. Skattetrekket er på kr 200 000. Kontoene man har til disposisjon i forbindelse med registrering av lønnsbilaget er: 1950 Skattetrekk, 2380 Kassekreditt, 2600 Skattetrekk, 2770 Skyldig arbeidsgiveravgift, 2780 Påløpt arbeidsgiveravgift, 2940 Påløpt ferielønn, 5000 Lønn, 5180 Ferielønn og 5400 Arbeidsgiveravgift.

- a) Gjør de registreringer som følger av lønnsbilaget, når bedriften gjør hva den skal gjøre, herunder sørge for fortløpende registrering av kostnadene etter hvert som de oppstår. Satsene bedriften benytter er 12 % feriepenger og 14,1 % arbeidsgiveravgift. (Teller 12 %)

SVAR:

Bruttolønn: kr 800 000 (D 5000)

Skattetrekk: " 200 000 (K 2600)

Utbetalt kr 600 000 (K 2380)

Skyldig arbeidsgiveravgift for perioden:

kr 800 000 x 14,1 % = kr 112 800 (D 5400 K 2770).

Påløpne feriepenger: kr 800 000 x 12 % = kr 96 000 (D 5180 K 2940).

Påløpt arbeidsgiveravgift: kr 96 000 x 14,1 % = kr 13 536 (D 5400 K 2780).

Skattetrekk inn på egen bankkonto, kr 200 000 (D 1950 K 2380).

- b) Når lønnskostnadene presenteres i resultatoppstillingen, inkluderes arbeidsgiveravgift og feriepenger. Hvor store var lønnskostnadene i januar beregnet på denne måten, og hva utgjorde utbetalt lønn i januar? (Teller 5 %)

SVAR:

Lønnskostnader totalt i mai: 800 000 + 112 800 + 96 000 + 13 536 = 1 022 336

Utbetalt lønn til de ansatte utgjorde kr 600 000.

Oppgave 3 (15 %)

- a) Hva kjennetegner et enkeltpersonforetak, og forklar fordeler og ulemper i forhold til aksjeselskapsformen?

SVAR: En person som har skutt inn hele egenkapitalen. I juridisk forstand er det ingen forskjell på eieren av enkeltpersonforetak og virksomheten.(s.59). Fordeler: Lett å starte, ikke revisjonsplikt, du er din egen sjef. Ulemper: Risiko og skatt.

- b) Beskriv styringsnivåene i et aksjeselskap med mer enn 200 ansatte.

SVAR: Generalforsamling, bedriftsforsamling, styret, adm.dir. og bedriftens organisasjon.

- c) Hva kjennetegner konkurranseformen monopolistisk konkurranse?

SVAR: Mange små tilbydere, mange etterspørrere, heterogent marked (merkevarer).
Eks.: øl og vinmarkedet.

- d) Nevn tre faktorer som innvirker på priselastisiteten.

SVAR: Unik verdi, ubetydelig økonomisk belastning, substitutter, varer kunder trenger i forbindelse med kapitalvarer, god kvalitet – prestisje -eksklusivitet, komplementære varer og inntekt.

- e) Beskriv kort tre avskrivningsmetoder.

SVAR: Lineær-, saldo-, årssiffer - og variabel avskrivning.

Oppgave 4 (teller 10%)

Finn en artikkel i VG, Aftenposten, Dagens næringsliv eller en avis fra ditt hjemsted som tar for seg noe som er behandlet i kapittel 1,2,3,4 eller 5 i Hoff sin lærebokbok. Bruk gjerne nettutgaven. Ta kopi av artikkelen. Artikkelen må ha stått i en av de nevnte avisene i august 2025.

1. Beskriv artikkelen.
2. Fortell hvor dette står i læreboken.
3. Konklusjon. (Artikkelforfatteren og Hoff er enige? Uenige?)

Oppgave 5 (25 %)

For Håndverkshuset AS har vi følgende regnskapstall:

Resultatoppstilling per 31.12.		
(1 000 kr)	20x7	20x6
Salgsinntekter	28 800	23 000
Materialforbruk	8 400	7 000
Lønnskostnader	13 600	11 100
Avskrivninger	750	750
Andre driftskostnader	4 250	3 550
Driftsresultat	1 800	600
Renteinntekter	25	30
Rentekostnader	270	330
Ordinært resultat før skattekost	1 555	300
Skattekostnad (= betalbar skatt)	435	84
Årsresultat	1 120	216

Balanse for Håndverkerhuset AS per 31.12. (1 000 kr)					
	20x7	20x6		20x7	20x6
Bygninger	4 900	5 200	Egenkapital	5 220	4 100
Varebiler	1 600	1 900			
Maskiner og utstyr	750	900	Langsiktige lån	3 500	3 600
Sum anleggsmidler	7 250	8 000			
Varelager	2 700	2 000	Kassekreditt (limit 3 000)	425	1 600
Kundefordringer	1 800	1 300	Leverandørgjeld	875	800
Kontanter/bankinnskudd	450	700	Diverse kortsiktig gjeld	2 180	1 900
Sum omløpsmidler	4 950	4 000	Sum kortsiktig gjeld	3 480	4 300
Sum eiendeler	12 200	12 000	Sum egenkapital og gjeld	12 200	12 000

- a) Beregn totalkapitalrentabiliteten for 20x7 for denne virksomheten. Hvordan har utviklingen i løpet av året vært?

Totalrentabilitet 20x7: 15,1 % $((= 1555 + 270) / 12100)$

- b) Virksomheten hadde en god del gjeld i 20x7. Hvordan ville det slått ut på totalkapitalrentabiliteten om man i større grad hadde vært finansiert med egenkapital, og tilsvarende mindre med rentebelastet gjeld?

Ingen effekt på TKR (.... men EKR ville gått ned forutsatt at $TKR > \text{lånerenten}$)

- c) Beregn egenkapitalrentabiliteten for 20x7.

EKR før skatt er 33,4 % $(= 1 555 / 4 660)$

- d) Uttal deg om likviditeten i slutten av 20x7.

Likviditetsgrad I = $4950/3480 = 1,42$ (2?) Likviditetsgrad II = $(4950 - 2700)/3480 = 0,65$ (1!) Svak likviditet per 31.12 20x7

- e) Beregn et nøkkeltall som belyser virksomhetens soliditet ved utgangen av 20x7. Gi en kort kommentar til tallet.

EK-prosent: 42,8 % (= 5 220 / 12 200). Solid bedrift (30%).

Oppgave 6 (Teller 18 %)

En industribedrift har fire avdelinger; Materialavdeling, tilvirkningsavdeling I, tilvirkningsavdeling II og salgs- og administrasjonsavdeling. De bruker tilleggskalkulasjon ved prissetting og har i en normalperiode registrert følgende tall:

Direkte materialer	kr	4 000 000
Direkte lønn tilv.avd. I	«	6 000 000
Direkte lønn tilv.avd. II	«	5 000 000
Indirekte kostnader materialavd.	«	2 000 000
Indirekte kostnader tilv.avd. I	«	4 200 000
Indirekte kostnader tilv.avd. II	«	2 500 000
Indirekte kostnader salgs- og adm.avd.	«	4 740 000

a) Regn ut tilleggssatsene. Kun prosenttillegg skal benyttes. (Teller 7 %)

Svar:

Materialavd. : $2\,000\,000 / 4\,000\,000 * 100 = \underline{50\%}$

Tilv.avd. I : $4\,200\,000 / 6\,000\,000 * 100 = \underline{70\%}$

Tilv.avd.II : $2\,500\,000 / 5\,000\,000 * 100 = \underline{50\%}$

Tilvirkningskostnad: $4\,000\,000 + 2\,000\,000 + 6\,000\,000 + 4\,200\,000 + 5\,000\,000 + 2\,500\,000 = 23\,700\,000$

Salgs- og adm.avd : $4\,740\,000 / 23\,700\,000 * 100 = \underline{20\%}$

Industribedriften nevnt i teksten over har fått en forespørsel om å levere et nytt produkt. Til dette nye produktet vil det gå med kr 300,- i direkte materialer, kr 400,- i direkte lønn i tilv.avd. I og kr 500,- i direkte lønn i tilv.avd. II. Bedriften bruker en fortjeneste på 10 %.

b) Kalkuler prisen uten mva. på dette nye produktet. (Teller 7 %)

Svar:

$300 + 150 + 400 + 280 + 500 + 250 = 1\,880 + 376 = 2\,256 + 225,60 = \underline{2\,481,60}$

- c) Hva heter den kalkulasjonsmetoden du benyttet deg av i oppgave 3 a) og 3 b)? Hvilke andre kalkulasjonsmetoder kjenner du til, og hva måtte du eventuelt ha av tilleggsopplysninger for å benytte deg av disse? (Teller 4 %)

Svar: Tilleggs kalkulasjon etter selvkostmetoden. Divisjons kalkulasjon. Opplysninger om at det bare er ett produkt. (TK/x). Tilleggs kalkulasjon etter bidragsmetoden. Opplysninger om hvor stor del av de indirekte kostnadene som er faste. (Evt. variable)